

**REGLEMENTĂRI PRIVIND VÂRSTA DE PENSIONARE A ȘOFERILOR
DIN SERVICIILE DE TRANSPORT PUBLIC ÎN STATE MEMBRE UE**

FEBRUARIE 2020

Documentare și sinteză: Dan Alexandreanu, consilier parlamentar

Sinteza documentară poate fi accesată direct pe Intranet la pagina Direcției studii și documentare legislativă.

* Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă sunt cu caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

INTRODUCERE

Reforma pensiilor care a avut loc la nivel mondial, după criza financiară din perioada 2008-2010, în sectorul public, a inclus următoarele elemente:

- revizuirea formulelor pentru calculul pensiilor pentru limită de vârstă, cu stagiul de cotizare extins în majoritatea țărilor membre: Austria, Franța, Luxemburg, Noua Zeelandă, Spania și Suedia. S-a avut în vedere introducerea pensiilor de bază: Grecia; majorarea cuantumului pensiei minime: Austria, Belgia, Bulgaria, Cipru, Irlanda, Malta, Polonia, Slovacia, Slovenia; acordarea de beneficii suplimentare: Cehia, Estonia, Italia, Suedia; aplicarea indexărilor legale: Bulgaria, Cipru, Lituania, Portugalia.

- creșterea vârstei de pensionare, însoțită de armonizarea vârstei de pensionare între bărbați iar femei.

- armonizarea vârstelor de pensionare pentru bărbați și femei în majoritatea statelor membre ale UE, cu excepția Poloniei și Sloveniei, pentru care termenul limită este anul 2020.

- reduceri ale drepturilor speciale pentru femei considerate anterior ca fiind esențiale pentru a se asigura că femeile în vârstă se bucură de un nivel de viață adecvat, existând o diferență de salarizare între sexe: Austria, Grecia, Olanda, Spania, Marea Britanie. În Germania, pensiile de supraviețuitor au fost reduse de la 60 la 55% din pensia soțului decedat. În Suedia, pensiile de urmaș au fost eliminate treptat și, cel mai recent, în Olanda, beneficiile supraviețuitorilor au fost reduse cu 50%.

- limitarea pensiei anticipate și restricțiile asociate accesului la prestații de invaliditate sau de boală. În Germania, Austria, Belgia, au fost introduse prevederi speciale privind pensionarea anticipată, măsuri similare fiind aplicabile în Luxemburg, Spania, Italia, Danemarca, Franța, Olanda și Suedia.

- aplicarea de penalizări pentru pensiile anticipate: Austria, Belgia, Bulgaria, Danemarca, Grecia.

- implementarea de norme flexibile de pensionare menite să faciliteze o perioadă de muncă mai lungă: Austria, Finlanda, Germania și Slovenia.

- facilitarea și recompensarea pensiei amânate: Austria, Croația, Danemarca, Finlanda și Franța.

- dezvoltarea unor scheme profesionale finanțate și contribuții ale funcționarilor publici la finanțare din sistemul lor de pensii: Australia, Austria, Japonia, Polonia, Noua Zeelandă, Norvegia, Spania, Belgia, Franța și Italia.

VÂRSTA DE PENSIONARE ȘI PERIOADA DE COTIZARE

Profesia de șofer nu este inclusă decât în foarte puține state europene în categoria meseriilor grele, care ar implica pensionarea timpurie, indiferent dacă profesia se desfășoară în sectorul public sau în cel privat. Face excepție categoria mecanicilor de metrou sau de tren (Estonia, Franța, Letonia). De asemenea, în câteva state sunt cuprinși în categoriile ce beneficiază de o pensionare timpurie, persoanele care conduc autovehicule de tip TIR.

Țara	Vârsta de pensionare	Observații
------	----------------------	------------

AUSTRIA	- 65 de ani pentru bărbați și 60 de ani pentru femei. Pensia de limită de vârstă poate fi solicitată la vârsta de 60 de ani de către persoanele care desfășoară activități grele, cu condiția ca aceasta să fie desfășurată cel puțin 10 ani în ultimii 20 de ani, iar persoana respectivă să aibă cel puțin 45 de ani de contribuție.	A fost introdus un "coridor" de pensii între 62 și 68 de ani, cu o reducere de 4,2% pe an, înainte și după vârsta de 65 de ani, când există o perioadă de cotizare de 450 de luni.
BELGIA	- 65 de ani, vârsta legală de pensionare, atât pentru femei, cât și pentru bărbați. Contribuție minimă - 20 de ani.	Pentru anumite categorii de funcționari publici sau salariați, limita de vârstă poate fi mai mare (pentru magistrați) sau mai mică (pentru o categorie de militari, mineri, piloți și marinari).
BULGARIA	- vârsta de pensionare este de 65 de ani. Perioada de cotizare este de 38 de ani.	Reducerea se aplică doar pentru mineri, profesori (3 ani), o parte a lucrătorilor din metalurgie, angajații în aviația civilă, angajaților din serviciile de informații militare, poliție, servicii de securitate, personalul din penitenciare.
CEHIA	- vârsta de pensionare este de 65 de ani. Perioada minimă de contribuție a fost prelungită de la 25 la 35 de ani.	Perioada de reducere pentru pensionarea anticipată este de 3 ani, pentru meseriile grele.
CIPRU	- pensia pentru limită de vârstă se obține de la 65 de ani, 58 de ani în cazul asiguraților care au lucrat în sectorul minier.	
DANEMARCA	- vârsta de pensionare este de 65 de ani. Are loc reducerea treptată (în perioada 2018 -	Se poate solicita pensionarea anticipată dacă o persoană nu mai are posibilitatea să lucreze

	2023), de la cinci la trei ani, a schemei de pensionare anticipată. Vârsta de pensionare va crește treptat de la 65 la 67 între 2019 și 2022, adică cu jumătate de an la fiecare 1 ianuarie.	sau să se întrețină din motive fizice, mentale sau sociale.
ESTONIA	- șoferii se pot pensiona cu 5 ani înainte de vârsta legală, dacă activitatea a fost desfășurată pe liniile urbane obișnuite (autobuz, tramvai sau troleibuz) și sunt îndeplinite o serie de condiții.	- activitatea se desfășoară într-un oraș cu peste 40.000 de locuitori; - perioada de cotizare este de minim 25 de ani.
FINLANDA	- vârsta de pensionare este de 63 de ani și 3 luni și crește treptat cu 3 luni pentru fiecare cohortă până la vârsta minimă de pensionare de 65 de ani.	A fost introdusă pensia de serviciu pentru persoanele care desfășoară o muncă grea, existând posibilitatea pensionării anticipate dacă au cel puțin 38 de ani de cotizare.
FRANȚA	- vârsta legală de pensionare este de 62 de ani.	Regimul special se aplică mecanicilor de tren și de metrou, care se pot pensiona de la vârsta de 55 de ani, în unele cazuri.
GERMANIA	- vârsta legală 65 de ani, pensionare anticipată - 63 de ani, contribuție minimă 35 de ani	Pensia anticipată se poate solicita de la vârsta de 63 de ani, cu 35 de ani de contribuții. Pentru fiecare lună până la vârsta legală de pensionare (pentru persoanele în vârstă până la 65 de ani), pensia este redusă cu 0,3%. Minerii, de exemplu, pot beneficia de pensia pentru limită de vârstă fără impozitare de la vârsta de 60 de ani cu o perioadă de contribuție de cel puțin 25 de ani.
GRECIA		

	- 67 sau 62 de ani, în funcție de tipul de asigurare, cu 40 de ani de contribuție	Are loc extinderea treptată a stagiului minim de cotizare pentru o pensie completă, de la 35 la 40 de ani.
IRLANDA	- 66 de ani. Vârsta de pensionare va crește la 67 de ani în 2021 și la 68 în 2028, atât pentru femei, cât și pentru bărbați.	Unele profesii au statute speciale, fiind stabilite vârste specifice de pensionare: 60 de ani pentru polițiști și pompieri, de exemplu, sau 70-72 de ani pentru judecători, în funcție de perioada de activitate.
ITALIA	- 67 de ani și 20 de ani de contribuții pentru toți angajații, indiferent de sectorul în care își desfășoară activitatea.	Ca urmare a reformelor din sistemul de pensii, nu se mai aplică o serie de prevederi de care beneficiau profesiile care desfășurau activități în condiții grele.
LUXEMBURG	- 65 de ani și 10 ani de contribuții.	Există posibilitatea de pensionare timpurie de la vârsta de 57 de ani pentru angajații cu 40 de ani de contribuții la sistemul de pensii obligatorii sau de la 60 de ani pentru angajații cu 40 de ani de contribuții obligatorii sau voluntare.
LETONIA	- vârsta de pensionare este crescută treptat, cu trei luni pe an până în anul 2025, împlinirea vârstei de 65 de ani.	Regimul de pensii specific mecanicilor de tren sau de metrou le permite acestora pensionarea de la vârsta de 52 de ani, după 30 de ani de contribuție.
LITUANIA	- perioada de cotizare este de 30 de ani și va crește la 35 de ani până în anul 2027. Vârsta de pensionare va atinge 65 de ani în anul 2026.	Pensionarea anticipată este permisă de la vârsta de 60 de ani, cu respectarea perioadei de cotizare, indiferent de profesie.
POLONIA		Schemele de pensii publice speciale se aplică pentru militari,

	- vârsta de pensionare este de 65 de ani pentru bărbați și de 60 de ani pentru femei.	polițiști, pompieri, grăniceri, personalul din penitenciare și servicii speciale, judecători, procurori.
PORTUGALIA	- vârsta de pensionare este de 66 ani și 5 luni.	Conform legii, cei care au vârsta de 60 de ani și au plătit contribuții la pensie de cel puțin 40 de ani, pot solicita pensionarea anticipată. Aceasta implică o reducere de 0,5% pentru fiecare lună în avans, penalizarea putând fi redusă în cazul unei perioade mai lungi de cotizare. Piloții aviației civile și șoferii de camioane profesionale pot beneficia de reducerea vârstei de pensionare cu 5 ani.
SLOVACIA	- vârsta de pensionare este de 62 ani.	Lucrătorii care își desfășoară activitatea în condiții grele sunt obligați să intre în cel de-al treilea pilon de pensie, iar angajatorul este obligat să contribuie pentru acești lucrători (2%). Acești lucrători au dreptul la prestații plătite din sistemul voluntar după 10 ani de muncă în condiții grele, de la vârsta de 55 de ani.
SPANIA	- vârsta de pensionare este de 65 de ani, dacă asiguratul are 35,6 ani contribuție și de 65,2 ani, dacă perioadele de cotizare sunt inferioare nivelului stabilit. Vârsta de pensionare va urca progresiv până la 67 ani pentru asigurații care au o perioadă de cotizare inferioară nivelului de 38,6 ani, indiferent de domeniul de activitate).	

SUEDIA	- vârsta de pensionare este de 65 de ani. Stagiul de cotizare minim este de 20 de ani.	Pentru anumite domenii de activitate se acordă pensie ocupațională. În majoritatea acordurilor, beneficiarul are dreptul să primească această pensie de la vârsta de 55 de ani, dar nivelul ei este semnificativ mai mic decât dacă beneficiarul așteaptă până la vârsta de pensionare de 65 de ani.
ȚĂRILE DE JOS	- vârsta de pensionare este de 66 de ani și 2 luni. Stagiul complet de cotizare este de 40 de ani. Pentru cei născuți după 30 septembrie 1955, vârsta de pensionare este de cel puțin 67 de ani și 3 luni însă vârsta exactă va fi corelată cu speranța de viață.	Este posibilă pensionarea anticipată, dar angajatul trebuie să-și finanțeze independent perioada până la împlinirea vârstei oficiale de pensionare.
UNGARIA	- vârsta de pensionare este de 64 de ani, va crește la 65 de ani în 2022.	Pensia minimă implică o contribuție de 20 de ani la sistemul de pensii.

BIBLIOGRAFIE

- http://www.cer.be/sites/default/files/4-Employment%20in%20rail_Country%20reports_final.pdf
- [http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=DELSA/ELSA/WD/SEM\(2009\)19&docLanguage=En](http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=DELSA/ELSA/WD/SEM(2009)19&docLanguage=En)
- https://en.wikipedia.org/wiki/Retirement_in_Europe
- <https://www.ipe.com/europes-pensions-regulation-country-by-country-/10023444.article>
- <https://internationalcitizenhub.com/career/swedish-pension-system/>
- https://socialsecurity.belgium.be/sites/default/files/alwa-en_3.pdf
- https://www.iipf.org/papers/Seibold-Statutory_Ages_as_Reference_Points_for_Retirement-440.pdf
- https://ec.europa.eu/economy_finance/publications/pages/publication7016_en.pdf
- <https://www.etui.org/ReformsWatch/Bulgaria/Pension-reforms-in-Bulgaria-background-summary-update-March-2019>
- <https://www.etui.org/ReformsWatch/Austria/Pension-reforms-in-Austria-background-summary-update-March-2019>
- <https://www.eurofound.europa.eu/publications/article/2001/public-transport-workers-strike-for-retirement-at-55>
- <https://www.iru.org/resources/newsroom/fifth-driver-positions-unfilled-european-road-transport-sector>
- <https://www.reuters.com/article/us-france-protests-subway/paris-commuter-chaos-as-metro-workers-strike-over-pension-reform-idUSKCN1VY0GD>
- <https://libcom.org/library/urban-transport-italy-mouvement-communiste>
- http://www.sam.gov.lv/images/modules/items/PDF/item_2805_3_starpzinojums_1_dala.pdf
- <https://trans.info/en/carriers-europe-trouble-finding-drivers-spain-already-70-percent-truckers-50-years-old-84133>
- https://ec.europa.eu/transport/road_safety/sites/roadsafety/files/ersosynthesis2015-olderdrivers25_en.pdf

- https://europa.eu/youreurope/citizens/work/retire-abroad/state-pensions-abroad/index_en.htm
- <https://www.oecd.org/gov/pem/38199046.pdf>
- https://www.econstor.eu/bitstream/10419/113763/1/cesifo_wp5431.pdf